

אמנות

האמן והצייר אבנר בן גל מת בגיל 57

בן גל, שהיה אחד האמנים הישראלים הבולטים של דורו, מת לאחר שלקה בדום לב. הוא הרבה לעסוק בנושאים פוליטיים, וגברים מזוקנים שמזכירים דמויות סטריאוטיפיות של מחבלים הופיעו רבות ביצירותיו. "הוא הגיע לפסגות האמנות העולמית", אמר עליו האוצר אורי דסאו

לעקוב

נעמה ריבה

11 במאי 2024

האמן והצייר אבנר בן גל מת ביום חמישי בגיל 57 אחרי שלקה בדום לב. בן גל נולד באשקלון וגדל ברמת השרון. אביו, אביגדור (יאנוש) בן גל הוא אלוף פיקוד הצפון לשעבר. לאחר שהשתחרר מצה"ל עבר בן גל להתגורר בלונדון, ועבד במשך תקופה מסוימת באל על. לאחר שחזר לארץ, שיכנע אותו חברו האמן אוהד מרומי להירשם ללימודי אמנות בבצלאל וב-1989 החל בן גל את לימודיו. עם סיום לימודיו בירושלים, ולאחר שהציג בתערוכה קבוצתית קטנה במוזיאון רמת גן, זיהתה אותו האוצרת שרית שפירא ככוח עולה באמנות הישראלית, יחד עם מרומי, גיל מרקו שני, ניר הוד וסיגלית לנדאו.

אחת התערוכות הראשונות והבולטות שאצרה היתה "אביבית" של מרומי ובן גל במוזיאון ישראל ב-1995. ב-2001 הוצגה במוזיאון ישראל התערוכה "הלנה" שלו ושל מרקו שני שאצרה אלן גינתון. ב-2003 הציג אותו האוצר פרנצ'סקו בונאמי בתערוכה המרכזית של הביאנלה לאמנות בוונציה יחד עם עוד שבעה אמנים ישראלים. בשנת 2008 הוא זכה בפרס רפפורט, הפרס הבכיר לאמן ישראלי, בגיל 43 בלבד.

בן גל היה נאמן לציור ועבר לאורך השנים מעיסוק בדמויות מיניות ולוחמות לציורים מטושטשים יותר. אורי דסאו, שאצר את תערוכתו האחרונה בבניין אורי ליפשיץ באוגוסט 2023, כותב: "הוא היה בעיני האמן החשוב של דורו; הערצתי אותו. לאורך השנים קווי המתאר שלו התמוססו. הדמויות שלו ניתכו לרקע שהיה לא ברור אם זו סופת

גשמים, קור, או רוח. הוא הגיע לפסגות האמנות העולמית והציג במוזיאון לאמנות עכשווית בבזל. הוא הציע אסתטיקה ייחודית ועשה זאת דרך הטכניקה הקלאסית של האמנות האירופאית, דרך הציור".

בן גל היה אמן מקורי שעשה דברים שלא נעשו אז בארץ. היתה לו ביקורת חכמה ועסיסית על החברה ועל עולם האמנות. הוא היה אמן בוהמיין והשפיע על אמנים צעירים האמן נחום טבת

את התערוכה הראשונה שלו, שהוצגה שנה לאחר סיום לימודיו ב-1994, אצר האמן נחום טבת שהיה מורו בבצלאל. בתערוכה "פסלים ומיצבים" הציג בן גל, לצד שני אמנים נוספים, מיצב שכלל מיטת ברזל ועליה דמות של עולה מאתיופיה, מעין שיחזור של זירת פשע שהוצגה באחת מתוכניות הפלילים בטלוויזיה. על הקיר היה תלוי בריסטול צהוב מרושל עליו, ככל הנראה, ציטוט של אמו: "אז אני צועקת: יוסי! יוסי! והילד כמו גומי לא זז".

מתוך התערוכה "יוליוס 2024" של אבנר בן גל צילום: לנה גומון

לדברי טבת, שזיהה אותו מהרגע הראשון, "בן גל היה אמן מקורי שעשה דברים שלא נעשו אז בארץ. היתה לו ביקורת חכמה ועסיסית על החברה ועל עולם האמנות. הוא היה טיפוס של אמן בוהמיין והמשיך להיות נוכח כל השנים ולהשפיע על אמנים צעירים. הוא יצר תיאטרון שלם של פיגורות". טבת מסכים עם הקביעה שהאמנות שלו היתה תגובת נגד לממסד הצבאי שראה בבית. "אני זוכר שבאחת מפתיחות התערוכות הוא עמד עם אוהד מרומי, והם ונראו כמו שני ברדקיסטים. מהצד השני עמדו באיזו פינה אבא שלו יחד עם עזר ויצמן שהיה חבר שלו. זה היה המסד הכי גבוה שיש מול מי שפועל נגדו".

בן גל הרבה לעסוק בנושאים פוליטיים. הוא התייחס ביצירתו לשתן אמירות של מנחם בגין ביחס ליאסר ערפאת: "חיה דו רגלית" ו-"האיש עם השיערות על הפנים". ב-1996 הוא צייר דיוקן גרוטסקי של

ערפאת כמפלצת, ולצדו רשימת פעולות דמים שהוא נחשב כאחראי להן כמו הפיגוע במלון סבוי ורצח 11 הספורטאים במינכן. בחלקו התחתון של הציור מופיע הכיתוב "אל תשכחו מי זה ערפאת", כשהשם ערפאת מודגש באותיות גדולות, שחורות ומקרטעות המעוטרות מכל עבר בזיפי זקן ארוכים ובולטים. בקטלוג התערוכה "נחשו מי מת" שהוצגה בגלריה דביר ב-2003, שבדקה את היחס האובססיבי של התרבות הישראלית לערפאת, כתבה האוצרת אפרת לבני: "באמצעות ההקצנה והגרוטסקה, הרישום משקף מבט ביקורתי על השימוש הספציפי בדמותו של ערפאת לצרכים פוליטיים-דמגוגיים של הלהטת יצרים ודמוניזציה, ועל שימוש במאפיינים של מראה חיצוני לצרכים פוליטיים מסוג זה בכלל".

אבנר בן-גל, "אל תשכחו מי זה ערפאת", 1996 צילום: ללא קרדיט

ערבוב לא הגיוני

גברים מזוקנים בלטו בציוריו של בן גל והופיעו בסדרה "סמים מתולתלים" מ-1997 בסיטואציות אלימות, פרועות ופראיות. הוא צייר גברים אנונימיים, מצ'ואיסטיים, נעות על הגבול שבין חיילים גיבורים לטרוריסטים מרצחים. קשה להתעלם מהעבר הצבאי של אביו כשמתבוננים בהם. לדברי דסאו, "העיסוק של בן גל בדיוקנאות של מזוקנים מייצג גבריות פצועה וגבריות פוצעת. הוא הרבה יותר קונקרטי ממה שמוצאים באמנות הישראלית בדרך כלל".

הציור "פיצוחים" משנת 1997 הוצג ב-2008 בתערוכה "ובסוף נמות: אמנות צעירה בשנות התשעים בישראל" במוזיאון הרצליה לאמנות, שאצר דורון רבינא. בציור מופיעים ארבעה גברים מזוקנים מאוד שמזכירים דמויות סטריאוטיפיות של מחבלים. ברקע מופיעה התפאורה האופיינית של השעשועון "פיצוחים" והשולחנות של המתמודדים מעוטרים במין מגנים, שמזכירים עיטורי גבורה צה"ליים, אך האלמנטים הם כלי מלחמה שבורים.

במגזין "סטודיו" לאמנות בשנת 2000 כתב בן גל:
"אני מאד אוהב אלימות ביצירה. צבאות למשל זה

דבר מעניין, אבל לא צה"ל, אני מדבר על צבאות קטנים ומפוקפקים"

"מחנה 2022", מתוך התערוכה יוליוס 2024 צילום: לנה גומון

בקטלוג התערוכה שאצר רבינא, מופיע דיאלוג בינו לבן גל שהסביר שהציור "פיצוחים", מסמן עבורו את התחלת העיסוק בפונדמנטליזם. "זה מה שהתחיל את העיסוק ב'מזוקנים' וב'טרור', וזה מתמצת את כל הדברים שעסקתי בהם בתקופה הזו, באופן שונה ממה שהיה פה באמנות. זה היה הציור הראשון על בד, והוא גדול יחסית ופיגורטיבי. זה סוג של ערבוב באמת, לא תרבות מערבית pure, אלא באמת קצת מכל דבר, מין היבריד כזה, שהאיכויות שלו מוטלות בספק". רבינא שאל למה האיכויות מוטלות בספק, ובן גל ענה: "הקאנון הוא שונה. התרבות המערבית פועלת בסוג של אסתטיקה ועוסקת בחוקים של שפה שאתה לומד אותם באקדמיות לאמנות, אז רציתי להביא באמת משהו של איסלאם או של ישראליות, לעשות מין ערבוב לא הגיוני, ליצור משהו מוזר שלא מתיישב ממש כמו שצריך".

מיצב חשוב נוסף של בן גל הוא רפליקה של אוהל אירוח של מועמר קדאפי, שהוצג בגלריה מרי פאוזי ביפו ב-1999, לאחר שהוא זיהה כי קדאפי לא נהג להתארח במלונות, אלא הקים אוהלים במקומות אליהם הגיע. העבודה הזו עיגנה את אסטרטגיית הניכוס האמנותי בתוך ההקשר של הסכסוך הערבי-ישראלי, כשבתוך האוהל הוצג מין ספרון רישומים בשם "הצבא החדש". היו בו סדרה של פרצופים קטנים ומטושטשים שתווי פניהם מוסתרים ככל הנראה על ידי זקנים, והם נראים כמו שורה של טביעות אצבע.

אבנר בן גל, אוהל האירוח של קדאפי, 1999. עיגנה את אסטרטגיית הניכוס האמנותי בתוך ההקשר של הסכסוך הערבי-ישראלי צילום: ללא קרדיט

בטקסט של בן גל שפורסם במגזין "סטודיו" לאמנות בשנת 2000, הוא כתב: "אני מאוד אוהב אלימות ביצירה. זה חלק מההשתחררות. צבאות למשל זה דבר מעניין, אבל לא צה"ל, שהוא גוף מסורבל. אני מדבר על צבאות קטנים, מפוקפקים, ערמוניים. שבתור עיקרון הם נהנים מזה. יש בזה סוג של מופרעות אלימה ומהנה. האסתטיקה של

הפונדמנטליזם הזה מעניינת אותי: איך הם מתלבשים, איך הם חוטפים את גופות אחיהם או איך הם יורים סתם לשם הנאה בקבלות הפנים ההמוניות. זה קטע ברברי, ויותר ויותר הוא נראה לי כמו האמת שלי".

אבנר בן גל, "יום ההולדת", 2011 צילום: אבנר בן גל

"מטבע", 2011 צילום: אבנר בן גל

בטקסט שפורסם שנה מאוחר יותר, הוא פירט את "התחנות בהגדרת הפונדמנטליזם האינדיבידואלי" ובהן דמויות כמו המוזיקאי קט סטיבנס שהתאסלם ונחשד על ידי השב"כ כמי שמעביר כספים לחמאס; הרב עוזי משולם ומיכאל בן חורין — קיבוצניק לשעבר שאימץ את משנתו של הרב כהנא. בשנים האחרונות בן גל התרחק מהסצינה האמנותית, ופחות הציג בתערוכות קבוצתיות בולטות, אך המשיך להציג תערוכות יחסית קטנות, כמו למשל התערוכות "יוליוס" ו"ראיתי את אמא שלך עומדת ברמזור" בגלריה הראל.

מתי הראל, מבעלי הגלריה שכוללת סדנת הדפס, מספר שהיה בקשר עם בן גל עד יום מותו. "הוא עבר בשנים האחרונות לעבוד עם הדפסים והיה אמור לבוא לעבוד על סדרה של מונו־פרינטס. הוא גילה את האפשרות של הגדלת רישומים קטנים, אותם 'ניפח' לגודל מונומנטלי. זה היה פן מאוד חזק שהוא זיהה וחשף ניואנסים קטנים שקיימים ברישום. זה הפך משהו עדין ואינטימי לדרמטי". הראל אומר שההתכנסות פנימה של בן גל נבעה מסיבות אישיות, ו"גם קצת מהאכזבה של מה שקורה בארץ ובעולם. על החודשים האחרונים הוא אמר שהם סיוט, אבל עד כמה שאני יודע הוא לא התייחס לזה באופן מודע ביצירה. הוא פשוט היה בדיכאון — כמו כולם".

הטקסט שכתב דסאו לתערוכה האחרונה בבית אורי ליפשיץ, הוא מעין סיכום ליצירתו של בן גל, מבלי שדסאו ידע שמדובר בסיכום. "היקום הציורי של בן גל הוא צחיח אך דחוס, חסכני ועם זאת אפקטיבי להפליא", כתב. "הציור מייצר תנועה פנימית דו־כיוונית בין ריקות ומלאות, בין התפשטות כמו עיוורת של חומר להתגבשות של סצנה נרטיבית, על סף הקולנועית, שבתורה מאבדת את קווי המתאר על

מנת להתגבש מחדש, וחוזר חלילה. הציור של בן גל עסוק בשיקום הפוטנציאל הסיפורי, כישורי השפה, של המחוזה הציורית, כמו גם בהעצמה של הכוח המשבש שלה להתנגד למערכות משמעות ולהצביע על היעדרן. הוא אקט של מסירה, כמו גם של חתירה תחת האפשרות למסירה".

בן גל הותיר אחריו את אימו, אסתר; שני ילדים, אחות ועוד חמישה אחים למחצה.

הצג עוד

מערכת | הנהלה | מדיניות פרטיות | תנאי שימוש | צרו קשר | רכשו מינוי | ביטול מינוי דיגיטלי | שאלות ותשובות | פרסמו אצלנו

חדשות, ידיעות מהארץ והעולם - הידיעות והחדשות בעיתון הארץ. סקופים, מאמרים, פרשנויות ותחקירי עומק באתר האיכותי בישראל
© כל הזכויות שמורות להוצאת עיתון הארץ בע"מ

אמנות

אבנר בן גל הדגים בכל ציור מחדש כיצד נוצר ונחרב עולם

ציוריו של בן גל, שמת בגיל 58, הם התנסויות או אירועים, מצבים דיפוזיים בהם דמות, מרחב, אובייקט ומעשה מותכים אחד בתוך השני

אבנר בן גל, "ירח מרגיע", 2018 צילום: דורון גולן

אורי דסאו

12 במאי 2024

חברי הטוב אבנר בן גל, אמן גדול ומשפיע, שעבודתו הצליבה באורח מקורי בין מחשבה מושגית־רפלקסיבית להבעה מיידית, הלך, נפטר, מת. התמזל מזלי להכיר אותו ואת האמנות שלו מקרוב. הוא יחסר עד מאוד. את אבנר בן גל מכירים בעולם בעיקר בשל תרומתו לציור העכשווי, ציור שנעשה תחת נסיבות הנשלטות על ידי צילום. שלא כמו גרהרד ריכטר הגרמני, ולאחריו לוק טוימנס הבלגי, אבנר לא צייר בעקבות צילום, לא הקרין דימויים על הבד.

הציור שלו הבליט מחדש את מחוות היד החופשית, אבל כזו שידע צילומי מוטבע ברפלקסים שלה, זורם בדם. הוא צייר כמי שבזכרון שריר היד שלו ישנו מאגר של דימויים היסטוריים שנובע החוצה תוך כדי שינוי, עיוות והתפתחות. הוא חילץ מתוך דימויים את ההיבט הארכיטיפי שלהם, ומיקם אותנו בלבו של עולם קדם־צילומי, קמאי, אפל, נטול הגנות מבניות.

לחילופין, אבנר הדגים בכל ציור מחדש כיצד במשיחת מכחול אחת או בלחיצה אחת של הטוש נוצר ונחרב עולם. הוא התניע באנרגיה את המודל הגנרטיבי, או הדה-גנרטיבי של הציור, שבו צבע פועל כחומר ראשוני, היולי. אי אפשר היה להבחין בין מצבי צבירה בציורים שלו, הכל בהם פועל בעת ובעונה אחת כנוזל, גז, או מוצק.

יותר מתמונות, ציוריו של בן גל הם התנסויות או אירועים, מצבים דיפוזיים שבהם דמות, מרחב, אובייקט ומעשה מותכים אחד בתוך השני. כל ציור הוא מעין ממברנה חדירה או סביבת חיים, החושפת, כבמהלך גילוי, צורות לא מוכרות של קיום חומרי פגום ולא יציב. הציור של אבנר הוא מה שקורה, לאו דווקא מה שמראה או מייצג.

בן גל צייר כמי שבזכרון שריר היד שלו ישנו מאגר של דימויים היסטוריים שנובע החוצה תוך כדי שינוי, עיוות והתפתחות. הוא חילץ מתוכם את ההיבט הארכיטיפי ומיקם אותנו בלבו של עולם קמאי ואפל

מתוך התערוכה יוליוס, 2024 צילום: לנה גומון

העולם הגדול הכיר את אבנר החל מ-2003, לאחר שהציג מיני תערוכות יחיד בתוך התערוכה הבינלאומית שאצר פרנצ'סקו בונאמי לביאנלה בוונציה באותה שנה. בתערוכה הזו נוצר קשר עם הצייר פיטר דויג, ובעקבות כך הגיעו תערוכה בגלריה ויקטוריה מירו הלונדונית ועבודה משותפת עם גלריה סיידי קולס, שהובילה לעבודה משותפת גם עם גלריה בורתולמי הניו יורקית, ומספר שנים לאחר מכן עם גלריה CFA בברלין. במקביל, עבודתו ניצבה במרכז של תערוכות יחיד במוזיאון לאמנות עכשווית בבזל, במוזיאון באספן, במוזיאון תל אביב לאמנות, ובשורה ארוכה של תערוכות קבוצתיות בינלאומיות.

אנו, נתיני הישות הציונית, זכינו להכיר את האמנות של אבנר כעשור לפני העולם. עם סיום לימודיו בבצלאל הוא הציג תערוכה בלתי נשכחת במוזיאון רמת גן לאמנות ישראלית, תערוכה זוגית עם אוהד מרומי במוזיאון ישראל בירושלים, ותערוכת יחיד בגלריה המדרשה.

בכל אחת מהתערובות הוכיח את ייחודו וחדשנותו האמנותיים ביצירה של מיצבים המשלבים פיסול, עיצוב חלל, וידיאו, סאונד וטקסט. בחינה של עבודות אלה תגלה עד כמה היה מושקע בנושאים פוליטיים חברתיים, בפוליטיקה של זהויות, ובאסתטיקה של אנטגוניזם ותוכחה ופאנטיות. אסתטיקה שהתבטאה בכתיבה של טקסטים על גיליונות בריסטול צבעוניים, בליפ־סינקינג של דרשות דת מפוקפקות ובתגובה למצבים ודמויות מהשוליים האלימים של החברה.

אבנר בן גל, "תסיסה", 2023, צילום: עוזי צור

בין שני קצוות

בתחילת האלף החדש הציג בביתן הלנה רובינשטיין את "הלנה", תערוכה משולשת עם גיל מרקו שני ואוהד מרומי, שמשמשת עד היום כנקודת התייחסות סמינלית. בתערוכה הציג ציור קיר שאת שמו שינה מ"מאגמה" ל"פוסט טראנס". במרכז הציור נוף חרב של אגם בולעני ומעליו הר פעור.

הציור היווה פיתוח משלים ל"ערב החורבן", תערוכת הנופים העשנים המופתית שהציג לפני כן בגלריה טל אסתר התל אביבית, תערוכה שעבור סצינת האמנות סיפקה את התגובה המטרימה, הנבואית, למלחמת אל אקצה, ביחסה לאיקונוגרפיה והאסתטיקה של מלחמות ישראל. המעבר "מערב החורבן" ל"הלנה" מחזיק את שני הקצוות של הציור הבן גלי, הקצה הקונקרטי והקצה הקוסמי, שבתורו נחצה לשני קצוות, המרגינלי, הזול ומקודד יתר על המידה, והנשגב, הטרנס־היסטורי והעל זמני.

ב-2012 הוציא אבנר את "ביוגנטיקה", ספר אמן שנוצר בשיתוף עם זוגתו דאז העורכת יעל ברגשטיין. הספר התמקד במנעד הרישומי של עבודתו, והורכב ממספר קבוצות רישומים בסגנונות שונים שהצטברו תוך כדי תנועת הדפדוף למעין סרט או סטוריבורד המציג רצף של סיפורים מיתיים על עולם אפוקליפטי שאין בו הבחנה בין האנושי, החייתי, הצמחי והמכני.

הממד האפוקליפטי, הסופני, של עבודתו, הוא צדו השני של מחוות הבריאה. הכל נע כל הזמן בתנועת לולאה של סוף והתחלה, של אחרי

הסוף ולפני ההתחלה. הכל רוטט ומפרפר מול העיניים כמעין ישויות
זומביות שמעבר לחיים ולמוות, ומלמד עד כמה האמנות של בן גל
מצויה מבעד לזמן, לוקחת את הכאן ועכשיו, את ההיסטורי, הפוליטי
והחברתי, מעבר לעצמם.

הצג עוד

מערכת | הנהלה | מדיניות פרטיות | תנאי שימוש | צרו קשר | רכשו
מינוי | ביטול מינוי דיגיטלי | שאלות ותשובות | פרסמו אצלנו

חדשות, ידיעות מהארץ והעולם - הידיעות והחדשות בעיתון הארץ. סקופים, מאמרים, פרשנויות ותחקירי עומק באתר
האיכותי בישראל

© כל הזכויות שמורות להוצאת עיתון הארץ בע"מ

הצייר אבנר בן גל: "אוהב מוזרות ומסתורין"

בן גל, מהציירים הבולטים בארץ, מציג בתערוכה חדשה ציורים מלאי חופש ותעוזה. "אני תמיד מנסה לשים לעצמי מקלות גלגלים", הוא אומר בריאיון, "לתקוע מקל בחלקלקות ובאחידות שקיימת עכשיו"

ענת ברזילי 15.04.18 08:23

בתערוכה החדשה "קח את העצם הארוכה הביתה", של הצייר אבנר בן גל המוצגת בימים אלה בגלריה גבעון בתל אביב, מוצגות 18 עבודות שנעשו בשנה האחרונה. הדימויים נדמים כבוקעים מעלטת תת ההכרה, מעין נוף אפוקליפטי המתקיים במקביל כל העת ויש בו יופי, רוך וחופש על אף הגסות והאלימות שבו. בן גל מעיד ש"המחשבה על האפוקליפסה ועל מה יהיה בסוף מעניינת ומציתה את הדמיון".

על שם התערוכה, שם רישום המופיע בכניסה לגלריה מסביר ש"זהו קול פנימי של מבקר במוזיאון ארכיאולוגי שאומר לו לקחת את העצם הארוכה של הדינוזאור הביתה".

צילום: עמית שעל

בן גל בכניסה לסטודיו שלו. "ציור הוא מראש דבר מת, כלומר סטטי"

בציורים סצנות תזזיתיות ודרמטיות בכתמים כהים ודהויים לצד ציורים אחרים לגמרי, שכמו צוחקים על המהלך הרציני כליכך של הציור. בעבודה אחת "אביב: ארוחת ערב למכר זקן", נמלה מאוירת בכחול עוברת מנקודה 1 ל 5 לנקודה וסוגרת מהלך חיים שלם של עבדות. בציור אחר, "ירח מרגיע", נראה פרופיל פני ירח של איש עצוב התוקע מזרק בעורף קשיח של דמות מזוקנת. סביב הכול כהה, יש אווירה אלימה אך אי אפשר ממש לשים עליה את האצבע. בציור אחר ששמו "נערת מזג האוויר", אישה עירומה שאצבעותיה הארוכות מחוללות ונטמעות בסערה של צבע. ברגע שמתקרבים אל הציור הדימוי נעלם ממנו ואז הציור הופך כולו לתנועה והפשטה.

הציור "האולפן הערבי מוחשך"

"ציור הוא מראש דבר מת, כלומר סטטי", מסביר בן גל, "ואז יש כל מיני אפשרויות שיהיה יותר חי, עם תחושת תכיפות. רוב התערוכות שלי עשויות פרגמנטים. תמיד יש קפיצות סגנוניות. האתגר שלי הוא להביא אסמבלז' ציורי מבלי להראות מקושקש או ביזארי מדי ועדיין לשמור על משהו מגובש. אני אוהב מאוד דברים פרומים ולא סגורים, משהו חמקמק יותר שקשור במסתורין, דבר שבקושי אני מוצא באמנות. מוזרות ומסתורין הם ערכים חשובים."

בן גל, (52) זוכה פרס רפפורט לאמן בכיר, הציג בעשרות תערוכות יחיד וקבוצתיות בארץ, במוזיאון ישראל מוזיאון תל אביב ורמת גן, ובעולם בביאנלה בוונציה, במוזיאון האמנות בבאזל, במוזיאון אספן שבקולורדו, יוצג על ידי הגלריות הנחשבות סייד קולס בלונדון וכן בגלריה בורתולומי בניו יורק ועוד. בן גל שייך לדור אמנים ששינו את מפת האמנות הישראלית ופרצו לתודעה בסוף האלף הקודם, בניהם סיגלית לנדאו, יהודית ספורטס, ניר הוד וגיא בר אמוץ.

"היה קל לפרוץ אז כי מה שהיה לפני כן היה בית קברות." אומר בן גל. "היו אמנים טובים, אבל היה חייב להיכנס לשם דם חדש. אפילו ברמה הכי שטחית, ומשם כבר התפתחנו. לא באתי מהערצת אמנות והסצינה של האמנות. באתי ממוזיקה שתמיד נראתה לי הרבה יותר מעניינת, עם המיתוסים של רוק ומוסיקה בכלל, כך ששמות הציירים הישראלים שפעלו פה לפני, משה קופפרמן ורפי לביא, לא הטילו עלי אימה. לא באתי ביראת כבוד, לא התבטלתי בפני זה וזה אולי מה שהציל אותי. אני עושה המון מוזיקה. אף פעם לא יצאתי עם זה. מתישהו זה יקרה."

הציורים בתערוכה הנוכחית בולטים בתעוזה ובחופש שהם לוקחים לעצמם — לפעול פעולה אמנותית עצמאית שאינה משתדלת למצוא חן או להתאים. "בלי להיכנס לקיטש פסיכולוגיטי", אומר בן גל, "האמנות שלי מורכבת ממצבי רוח. יותר עדין או אלים. אני תמיד מנסה לשים לעצמי מקל בגלגלים." מספר בן גל על אופן פעולתו, "לתקוע מקל בחלקלקות ובאחידות שכל-כך קיימות עכשיו. לגרום לחשוב ולא להיות על אוטומט".

פייסבוק משטח הכל

את החלקלקות והאחידות באמנות העכשווית הוא מייחס לתקופה הנוכחית לה קורא "פוסט אמנות" ומסביר, "חל שינו באמנות מאז הנפילה הכלכלית העולמית ב 2008. מאז, האמנות הולכת לכיוון יותר בטוח מבחינה מסחרית וגם כשהדברים לא מסחריים, האמנות היא דקורטיבית יותר מאי פעם, יש חזרה למשהו זהיר, לעבודות עשויות ורהוטות, למשהו מתקשר ונגיש מאוד עבור האספן או הצופה. כמה זמן הן נשארות לי בראש אחרי זה? לא יותר מדי. זה סגור, זה אטום".

"משהו השתנה באמנות גם בעקבות הפייסבוק והאינסטגרם", ממשיך בן גל, "יש היום המון אמנות. ממש מצב אינפלציוני. היום מתייחסים לדימוי הבודד. אתה מעלה אחד כזה לרשת, ללא קונטקסט של מה לפני ומה אחרי ומצפה למחאות כפיים. הרשתות החברתיות די גומרות את העניין גם מבחינת הפוליטיקלי-קורקט שחוזר בטירוף. אנשים פוחדים להתעסק בדברים גבוליים. אמן עושה משהו ומסביב שואלים מיד: 'רגע הוא גזעני או לא גזעני'. הכול שחור

הציור "קח את העצם הארוכה הביתה"

לבן. נקודות המבט שלא קיימות היום הן נקודות המבט האפורות. כך שזהו שיח פייסבוקי פלקטי של הטובים והרעים. מצד אחד מתקתקות ומצד שני צדקנות. אולי זה גם חודר לאמנות. זו הסכנה."

חיילים ושידורי תעמולה

אחד מהציורים הנעים בגווני האפור בתערוכה הוא "האולפן הערבי מוחשך". ציור הלוגו של החטיבה הערבית של רשות השידור. "אני מכור ללוחות שידור ישנים מהתקופה שהייתי רואה טלוויזיה בשנות ה-70", מספר בן גל על מקור ההשראה לציור, "הלוגו בציור מאוד מיימי. בשנות ה-70 הקליטה היתה מאנטנות וימים חמים השפיעו עליה, התמונות זזו. כך שאלו ציורים של קליטה לא טובה."

"חלון השידורים של החטיבה הערבית, שודר אז כל יום בין שידורי הילדים לשידורי המבוגרים. אלה היו שעות מתות. חלון אפרורי עם תוכניות אזטריות. לא משהו שאתה מחכה לו. בחדשות בערבית לא נאמרו דברים ביקורתיים ואם נאמרה ביקורת כלשהי, היא היתה בגבול הלגיטימי. אלה היו שידורי תעמולה של השלטון."

הוא גדל ברמת השרון עם אמו ואחותו, אביו, אביגדור (יאנוש) בן גל היה אלוף פיקוד צפון. לשאלה האם לכך שאביו היה אלוף בצה"ל השפיעה על נושאי ציוריו עונה בן גל ש"נכון שבעבר ציירתי דיונות, עשן וטנקים. אך זה פחות קשור באבא שלי, אלא לעניין שלי בזמנו במלחמת יום כיפור ובתיעוד שלה בטלוויזיה", הוא אומר. "במהלך מלחמת יום כיפור

הייתי בן שבע. אבא שלי לא היה בסביבה ולא קיבלתי ממנו את סיפורי הקרבות. מה שכן, היו לנו בבית אלבומים ישנים בשחור-לבן שמציגים תרגילי מלחמה. היו שם צילומים אפיים אבל גם כאלה של חיילים בעליבותם, בשעמום, בכלום".